

DE BAA

ZUIN

Stemmen uit „De Gereformeerde Kerken in Nederland.”

(Ten voordeele van de Theologische School te Kampen.)

Fors II : 1a. Blaast de bazuin!

Vrijdag 31 Augustus 1900.

Dagg. I : 4. Is het voor u liever wel de tijd / dat gij woont in uwe gewelfde huizen, en zal dit huis woest zijn?

Dit blad verschijnt des Vrijdags. Prijs per 3 maanden, fr. per post f 1.50. Voor Oost-Friesland en Amerika f 1.75. Voor Z.-Afrika f 1.75. Abonnementen buiten het Rijk moeten per kwartaal vóórruit worden betaald. Afzonderlijke Nrs 12¹/₂ ct. Advertentiën van 1-10 regels f 1; elke regel meer 10 cts. Bockh-advertentiën 3 2 maal.

UITGEVER:

G. PH. ZALSMAN,
KAMPEN.

Advertentiën en Bestellingen vrachtfrij te adreseeeren aan den UITGEVER G. PH. ZALSMAN te KAMPEN. — Kerkelijke Berichten en Stukker der Medewerkers aan den REDACTEUR, dHr. C. MULDER te KAMPEN. — Binnenlandsche Ruilbladen, Intezenden Stukken en Werken ter recensie aan den HOOFDREDACTEUR, DR. H. BAVINK te KAMPEN. —

Officiële Kerkelijke Berichten enz.

THEOLOGISCHE SCHOOL.
ADMISSIE-EXAMEN.

Het Admissie-examen voor de Th. Sch. zal D. V. gehouden worden *Donderdag 20 Sept. a. s. voorms. ten 9 ure.*

Men melde zich (mondelijk of schriftelijk) aan bij den heer *J. Jansen*, Pedel der Theol. School.

Het Programma der vereischen voor de toelating tot de School wordt, op aanvraag, toegezonden door den Secretaris van het College van Hoogleraren, Prof. *Dr. H. Bavinck*.

Voor hen, die het diploma ontvingen van het Gereformeerd Gymnasium te Kampen, loopt het onderzoek alleen over de beweegredenen, die geleid hebben tot de keuze van het ambt van dienaar des Woords.

De Cursus 1900/1 wordt *Vrijdag 21 Sept. a. s. geopend 's avonds ten 8 ure*, met den gewonnen Krans.

Inschrijving van Studenten heeft dienzelfden dag plaats, *des nams. ten 6 ure*; in de Aula door den Rector en op vertoon der Kwitantie voor het Collegegeld te Semester.

P. BESTERVELD, Rector.

PLAATSELIJKE KERKEN.

HALLUM, 21 Aug. 1900. Bedankt voor het beroep onder gemeente door *Ds. J. van den Berg* te Slidrecht.

Namens den Kerkeraad,
W. BROUWERS, Scriba.

BEETGUM C.A., 26 Aug. 1900. Hedenavond had er, onder leiding van *Ds. Steenhuis*, stemming plaats voor een bedienaar des Woords te dezer plaats. Uit het door den kerkeraad gestelde tweetal, bestaande uit de Candidaten *W. T. van Dam*

van *Bolnes* en *H. Stoltink* van Baarn, werd gekozen *W. T. van Dam*. De Koning der kerk geve, dat hij de man zijns raads zij, om in deze gemeente tot ere Gods en tot heil van Zion te arbeiden.

Namens den Kerkeraad,
S. J. VAN TUINEN, Scriba.

HEEMSE, 26 Aug. 1900. Hedenvoormiddag na de godsdienstoefening maakte onze geachte Leeraar *Ds. G. Doekes* de gemeente bekend, eene roeping te hebben ontvangen van de Ger. gemeente te Liessens.

Namens den Kerkeraad,
E. SCHUTTE, Scriba.

HINDELOOPEN, 26 Aug. 1900. Heden had alhier onder leiding van *Ds. C. Diemer* van Warns, de stemming voor een predikant plaats. Uit het tweetal, bestaande uit de *hh. T. Bergema*, predikant te St.-Jac.-Parochie, en *W. A. Willemse*, Cand., werd eerstgenoemde gekozen. De Koning zijner kerk neigde het hart van zijn dienaar, om deze roeping aan te nemen, zijn naam ter eer en tot heil der gemeente.

Namens den Kerkeraad,
D. VAN DER KOOLJ, Scriba.

WIRDUM, 26 Aug. 1900. Hedenmorgen werden wij opnieuw verontrust, daar onze geliefde Leeraar, de Weleerw. heer *T. Sap*, aan de gemeente bekend maakte, eene roeping te hebben ontvangen van de Gerf. kerk van *Gouda A.* Van harte hopen en bidden wij, dat de Heere mag geven, dat *ZEW.* ook ditmaal vrijmoedigheid ontvange, voor die roeping te bedanken, en zijn arbeid, door ons zoover op prijs gesteld, en door den den Heere met zoo rijke vrucht bekrond, in ons midden voort te zetten.

Namens den Kerkeraad,
T. A. V. D. WERFF, Scriba.

AMBT-VOLLENHOVE, 27 Aug. 1900. Heden is, onder leiding van *Ds. Miedema* van Zwartsuis, alhier met bijna alle stemmen beroepen de Eerw. heer *R. J. Schoemaker*, Candidaat te *Lutten a/d Dedemsvaart*. Dat wij spoedig het verblijdend bericht mogen ontvangen: ik wensch uwe roeping op te volgen, is de wensch van kerkeraad en gemeente.

Namens den Kerkeraad,
J. BOES Bz., Scriba.

GOUDA, 27 Aug. 1900. Gisteren nam onze geliefde Leeraar *Ds. G. Wisse* Jz. afscheid van de gemeente, naar de woorden uit *Joh. 4 : 40b*. „Hij bleef aldaar twee dagen”. Een zeer groote schare, waaronder afgevaardigden van kerk *B* alhier en velen buiten de gemeente, woonde deze aandoenlijke plechtigheid bij en zong op verzoek van een der Ouderlingen aan het slot *ZEW.* toe *Ps. 121 : 4*.

Namens den Kerkeraad,
J. V. OEL, Scriba.

HOLTEN, 27 Aug. Heden werd alhier onder leiding van onzen geachten Consulnt, den Weleerw. heer *A. Brummelkamp* van Deventer, met algemeene stemmen tot Herder en Leeraar beresep, de Welew. heer *A. André* van Oostereind. De Heere geve *ZEW.* licht en wijsheid om eene Hem welbehaglijke keuze te doen. Wij hopen, dat we spoedig het verblijdend bericht mogen ontvangen, dat *ZEW.* onze roeping hoopt op te volgen.

Namens den Kerkeraad,
J. J. BREURINK, Scriba.

Verbetert bericht. — Het adres van de Ger. kerk te *N.-Beerta* is niet meer, zoals in 't Jaarboekje staat, *B. Heemeijer*, maar: *E. DRESSELIUS te Drieborg.*

Het adres voor den beroepbaar gestelden Candidaat, den heer *W. A. Willemse*, is niet meer te *Kampen*, maar te *Dordrecht, Voorstraat 306* — RED.

CLASSEN.

Classis Alkmaar.

De Classis Alkmaar vergadert D. V. op *Donderdag 20 Sept. te Alkmaar*, gewone tijd en plaats. Punten voor het Agenda in te zenden vóór *6 Sept.* aan eerstondergeteekende.

Namens de roepende Kerk,
J. W. WECHKLAER, Praeses.
U. SWEEPE, Scriba.

Alkmaar, 22 Aug. 1900.

ONTVANGSTEN.

Voor een Kerkgebouw te Terwispeel.

Van de Ger. gem. te Andel (N.-Br.) f 5,00 Zonnemaire f 2,50
Westereinden - 1,00

P. A. SHULDE, Pen.

Heerenveen, 27 Aug. 1900.

Voor de Evangelisatie in de Prov. Groningen.

Van *Ds. Oegema* gift van *N. N. gev. i/h. kerkz.* te Wildervank f 2,50
P. POSTEMA, Penningm.

Warfum, 28 Aug. 1900.

Voor de Theologische School.

1/2 coll. Axel B f 10,— 1/2 coll. Amsterdam f 233,95
De Penningmeester van de Theologische School,
Zwolle, 25 Aug. 1900, Dr. H. FRANSSEN,
Poetiersingel 120.

Voor de Zending o. Heid. en Moh.

Door *Ds. Thijs*, uit de Catechis.-bus te Leiden B f 15,—
Uit die te Voorschoten - 6,71
en van *Mej. de Wed. R. te Sassenheim* - 5,—
Van *H. A. B. te S.* voor *Dr. Scheurer's Hospitaal* - 2,—
Van *A. Gruijs* te Zaandam van opbrengst van gebr. postzegels - 2,—

Pinkstercollecte:
Boskoop f 76,— Leiderdorp f 64,—
Hazerswoude - 65,75 Noordwijk a/Z. - 17,70
Katwijk a/d R. - 20,08 Rijnsburg - 25,—
a/Z. - 36,50 Sassenheim - 34,66³
Koudekerk - 23,77 Voorschoten - 27,18
Leiden B - 42,22

N. B. Aan hen, die iets mochten zenden met verzoek dit in de Bazuin te vermelden, wordt bericht, dat door afwezigheid in de eerstvolgende nummers geen vermelding zal plaats hebben.

Doesborgh, B. DE MOEN,
25 Aug. 1900. Quaestor.

OUDERS
OF
GETUIGEN.

De derde vraag in het Doopformulier luidt: Of gij niet belooft en u voorneemt, dit kind, als het tot zijn verstand zal gekomen zijn, waarvan gij vader of getuige zijt, in de voorzeide leer naar uw vermogen te onderwijzen of te doen en te helpen onderwijzen?

Bij de woorden vader of getuige teekent Professor Rutgers in zijne uitgave van de Liturgie aan: „Bij deze uitdrukking staat geene kantteekening. Niet, alsof zij altijd letterlijk aldus zou te gebruiken zijn. Maar omdat het wel vanzelf spreekt, dat zij te wijzigen is naar gelang van omstandigheden (b.v. wanneer bij eene Doopsbediening geene getuigen gebruikt worden, of wanneer de vader overleden of afwezig is, enz.)”

Deze kantteekening zegt wel niet met zoovele woorden, maar onderstelt toch duidelijk, dat, wanneer de moeder bij den doop van haar kind tegenwoordig is, ook deze mag en behoort gevraagd te worden. De opmerking van Prof. Rutgers rekent immers met verschillende omstandigheden, die bij de Doopsbediening van een kind kunnen intreden, en wil, dat de bewoordingen van „vader of getuige” daarnaar gewijzigd zullen worden. Zij wijst met geen enkel woord aan en laat zelfs in de verste verte niet vermoeden, dat de moeder bij den doop van haar kind niets te maken heeft. Zij ademt een ruimen, vrijen geest.

Maar daar zijn er tegenwoordig velen in de Gereformeerde kerken, die hierover anders oordeelen.

Niet alleen wordt het eene zonde tegen den Heere genoemd, als men den doop aan zijn kind niet laat toedienen in de eerste vergadering der geloovigen, welke na de geboorte gehouden wordt, maar er veertien dagen of drie weken mede wacht, totdat de moeder hersteld is.

Maar anderen zijn, zooals gewoonlijk in dergelijke zaken het geval is, veel verder gegaan, en hebben beweerd, dat de moeders bij den doop van haar kind niets te maken hadden; dat zij, ook al waren zij tegenwoordig, niet behoorden gevraagd te worden; dat het te doopen kind niet door de moeder maar beslist door den vader ten doop gehouden moest worden enz.

Zelfs is het voorgekomen, dat, toen ergens eens bij den doop van een kind de vader niet, maar wel de moeder en een getuige tegenwoordig waren, de vragen van het Formulier wel aan den getuige maar niet aan de moeder werden voorgelegd; deze werd eenvoudig gepasseerd; er werd geen notitie van haar genomen.

Nog sterker is een ander geval, dat als historisch juist verhaald wordt. In zekere gemeente werd een kind gedoopt, geruimen tijd na de geboorte, zoodat de moeder geheel hersteld en ook in het kerkgebouw tegenwoordig was. Maar het werd haar niet vergund, om naast haar man voor den kansel te staan; zij moest in het ruim op haar gewone plaats blijven zitten en mocht van daar, uit de verte, evenals alle anderen, den doop van haar kind aanzien.

Geen wonder, dat een zeker predikant het al buitengewoon ver met de reformatie zijner kerk meende gebracht te hebben, toen hij op de

vraag: hoe het hem in zijne gemeente ging? ten antwoord kon geven: O uitnemend, de vrouwen zijn er al buiten! Hij bedoelde, dat de moeders in het geheel niet meer bij den doop van hare kinderen tegenwoordig waren.

Daarbij blijkt het leven soms sterker dan de leer te zijn. Zeker predikant had er bij zijne gemeente steeds sterk op aangedrongen, dat de doop der kinderen zoo spoedig mogelijk na de geboorte begeerd moest worden en niet mocht worden uitgesteld tot den tijd, dat de moeder hersteld was. Maar toen hij zelf in het geval kwam, werd het duidelijk, dat de vrouw ook nog iets te zeggen had; zijn eigen kind werd in tegenwoordigheid der moeder gedoopt.

Soms wordt er eene gewetensquaestie van gemaakt, wie het kind op de armen houdt, terwijl het gedoopt wordt. Zelfs dan, als de moeder aanwezig is, zijn velen van oordeel, dat de vader en hij alleen dit doen mag en doen moet.

Hier en daar geeft dit tot twist en tweedracht aanleiding. Er komen voorstanders van de nieuwe en verdedigers van de oude praktijk tegenover elkander te staan. Genen zien op dezen dikwerf uit de hoogte neer en achten hen min zuiver in belijdenis, of althans min kundig in het Gereformeerde kerkrecht. En de laatsten voelen zich door de eersten gekrenkt, omdat zij altijd met wat nieuws komen aandragen en van kleinigheden een beginsel maken.

Tot verhoging van den eerbied voor het sacrament, dragen al deze dingen weinig bij. Veelmeer zijt zij oorzaak van wrevel en ergenis. De hoofdvraag wordt, wie gelijk heeft.

Aan beide zijden blijft men op zijn stuk staan. Of het komt tot een compromis, dat dikwerf geen van beiden bevredigt.

De plechtigheid van de Doopsbediening lijdt er soms onder. De schrijver van een ingezonden stuk in dit blad wees er onlangs op (*Bazuin* van 27 April j.l.). Als een vader op onhandige wijze den zuigeling van de moeder overneemt; als de moeder angstig toeziet, hoe het wel afloopen zal; als het kind, door de ongewone behandeling, ongewoon lastig wordt enz., dan is dat alles zeker allermint geschikt, om de waardigheid van het sacrament te handhaven en de plechtigheid ervan te verhoogen.

Daarom kan het goed zijn, om de onder ons bestaande verschillen over tijd en wijze van Doopsbediening eenigermate uit de geschiedenis toe te lichten. Dit is tot dusver al te veel verzuimd. Wel is er over de doopspraktijk veel gesproken en geschreven. Ook heeft men de Schrift er over geraadpleegd en haar zoowel ten gunste als ten nadeele van de tegenwoordigheid der moeders bij den doop harer kinderen laten pleiten. Maar de geschiedenis, die achter de woorden: vader of getuige in ons Doopsformulier verscholen ligt, is niet of in elk geval niet voldoende geraadpleegd.

En zij kan toch alleen over de beteekenis en strekking der woorden ons het licht verschaffen, dat wij tot recht verstand van hun zin van noode hebben. Geschiedenis is zulk eene heerlijke zaak. Zij is niet alleen de wortel van het heden, maar ook rijk aan lessen voor de toekomst. Zij plaatst de dingen menigmaal in een gansch ander licht, dan waarin wij

ze ons voorstelden, en bewaart ons voor overdrijving en eenzijdigheid. Zij leert ons tusschen het wezenlijke en het bijkomstige onderscheid maken en is daarom uitnemend geschikt, om geschillen te beslechten, broeders die uiteengaan saam te brengen en onderlinge waardeering en liefde te bevorderen.

BAVINK.

OP REIS.

Geestes-inspanning heeft boven lichaamsarbeid onder meer ook dit voor, dat er enkele malen in het jaar een kortere of langere rusttijd voor aanbreekt. Te mogen studeren — heeft Dr. Kuyper eens schoon in eene toespraak tot de studenten gezegd — is zulk een onschatbaar voorrecht; en uit het slaafsche leven der maatschappij in de tent der wetenschap te mogen ingaan, zulk eene genadige beschikking Gods.

En evenzoo is de tijd van ontspanning, die telkens weer den arbeid des geestes vervangt, een rijke zegen en eene kostelijke gave, die afdaalt van den Vader der lichten. Het hart gaat open en de borst verruimt, het oog verheldert en het voorhoofd ontrimpelt zich, als men voor een tijd den arbeid ter zijde zetten en vrij, naar hartelust genieten mag van de heerlijkheid, welke Gods rijke schepping ons biedt.

De afwisseling is op zichzelf reeds een zegen, omdat zij de eentonigheid van den arbeid breekt, rhythmus brengt in den gang van het leven en nieuwen lust en frische kracht voor de hervatting van den arbeid verleent.

Maar zij wordt te rijker, als zij ons gelegenheid schenkt, om in volle vrijheid de weelde in te drinken, welke God in werken van natuur en van kunst voor den in het zweet zijns aanschijns zwoegenden mensch heeft bereid.

Door de verbazende uitbreiding en verbetering van de middelen van verkeer

is aan den rusttijd hoe langer hoe meer het uitgaan en reizen gehuwd.

Ook dit heeft zeker zijne onaangename zijde. Op reis moet men veel ontberen, wat men thuis niet gaarne missen zou. Het reizen wordt er niet bekoorlijker en niet deftiger op, nu iedereen meent aan zijn stand en positie verplicht te zijn, om, zodra de vakantie aanbreekt, huis en stad te ontvluchten.

Er is in de volle treinen, in de drukke hotels, in de drentelende musea-bezoekers, in de op commando kijkende en elkaar verdringende massa's veel, dat afleidt en verstrooit, de opgewektheid neerslaat en de indrukken uitwist.

Maar toch, reizen blijft een lust en eene rijke genieting. Welk eene bekoring ligt erin, om naar eigen lust en keuze over berg en door dal te mogen dwalen en getuigen te zijn van de heerlijkheid, welke God over zijne werken heeft verspreid, of aanschouwers te wezen van de werken van kunst en vernuft, tot stand gebracht door den mensch, die naar Gods beeld is gemaakt!

O zeker, ook Nederland is schoon. Wie het veracht, is niet geschikt, om onbevungen en kinderlijk dankbaar te genieten van de grootsche scheppingen, die de natuur in andere landen te aanschouwen geeft. De breede horizon, de ruime gezichtskring, de lachende landouwen, de grazende kudden, de prachtige luchten, de teekenachtige wolken, de mengeling van tinten en kleuren, de spelingen van licht en donker — wie zag ze ooit schooner dan binnen de grenzen van Neêrlands erve?

Maar hoe worden toch weer gansch andere indrukken in de ziel gewekt, als de frissche berglucht ons omspeelt en het oog zich verlustigen mag in den aanblik van steile rotsen en diepe afgronden, van trotsche bergen en sneeuwbedekte kruinen, van wilde bergstroom en schuimende watervallen, van eene woeste of liefelijke, maar altijd van eene rijke, machtige, majestueuse natuur!

Hoe leert men dan nog beter dan voorheen de taal van Psalmen en Profeten waardeeren en de heerlijke natuurpoëzie van den Bijbel verstaan?

Daar is geen volk, dat het leven der natuur zoo diep gevoeld, zoo rijk bezongen heeft als de dichters onder het volk van Israël. Want alles sprak hun van God. De hemelen vertellen zijne eer, het uitspannel zijner handen werk. Het licht is zijn kleed, de hemel zijn gordijn, de wolken zijn wagen. Hij wandelt op de vleugelen des winds. Zijn adem schept en vernieuwt het aardrijk; zijne voetstappen druipen van vetigheid. De bergen zijn een beeld van de vastheid zijner gerechtigheid, de afgronden van de diepte zijner oordeelen, de hoogte der hemelen en der wolken eene gelijkenis van de grootte zijner goedertierenheid en waarheid.

Er is terecht gezegd, dat het Christendom de moeder der nieuwe natuurwetenschap is. De beschouwing van de natuur, gelijk de Schrift die geeft, is de bodem, waaruit de plant der natuurwetenschap te harer tijd alleen opbloeien kon.

Hoe meer toch de natuurverschijnselen, gelijk in het Heidendom, vergood en als dragers der Godheid opgevat werden, des te onmogelijker werd het wetenschappelijk onderzoek, dat dan immers het karakter van heiligschennis ging dragen en het mysterie der Godheid scheen te willen vernietigen.

Maar de Schrift onderscheidt God en wereld, maakt den Schepper aller dingen uit den natuur-samenhang los en plaatst Hem hoog daarboven. En zoo is natuuronderzoek geen aanranding der Godheid meer.

En tegelijk maakt de Schrift daarmede den mensch vrij van de natuur. Voor den geloovige is deze geen voorwerp van aanbidding en vrees meer. Terwijl hij in diepen ootmoed voor God zich buigt en van Hem volstrekt afhankelijk is, heeft hij juist de roeping, om de aarde te beheerschen en alle dingen zich te onderwerpen.

De Christen smaakt het rijkste, diepste genot der natuur, wijl hij in haar het werk ziet van zijn Vader.

En vol heimwee ziet hij met heel het zuchtend schepsel naar de nieuwe aarde uit, wier heerlijkheid wel onbeschrijflijk moet zijn, als deze aarde reeds zoo schoon is, die toch met den vloek is beladen.

BEVOORRECHT NEDERLAND.

Reizen is ook goed, om beter dan voorheen eigen land en volk te leeren waardeeren.

Evenals vakantie iets heerlijk is, maar ieder rechtgeaard student ten slotte toch van gansch harte naar het einde der rust en het begin van den arbeid verlangt, zoo keert ieder reiziger aan het eind van zijn tocht met dankbaarheid naar zijn huis en naar zijn vaderland terug.

Het is ook hier te lande wel lang niet alles goed, wat er blinkt. Gods-

dienst en zedelijkheid gaan niet vooruit, de afval van het Christelijk geloof breidt zich gaandeweg uit, de kerk vormt het middelpunt van leven en verkeer niet meer.

Maar het is hier toch nog anders en beter dan in vele andere landen gesteld. Hoe meer men reist, hoe meer men den indruk bekomt, dat God en godsdienst in het publieke leven ganschelijk hebben afgedaan. In Roemsche streken herinneren heiligen-beelden langs den weg nog aan den vromen zin der bevolking. Maar het openbare leven in maatschappij en staat rekent met God in het minst niet meer; het is, naar den schijn geoordeeld, geheel los van God geworden.

En te midden van deze zich ontkenstende maatschappij maken de kerken buitenslands dikwerf een droef figuur. Gewoonlijk worden zij slecht bezocht; en indien zij, des Zondagsmorgens, nog min of meer gevuld zijn, dan zijn het voor de groote meerderheid vrouwen, die daar vergaderd zijn. De mannen schijnen er geen tijd en geen lust meer toe te hebben. Godsdienst wordt eene private aangelegenheid voor de zwakken van geest.

En dan de preeken, die men in de kerken te hooren krijgt! Er zijn zeker ook buiten onze grenzen goede en begaafde predikers. Maar over het algemeen munten de preeken toch door niet veel meer dan door hare algemeenheid en oppervlakkigheid uit. Schriftverklaring ontbreekt. Het ontdekkend element wordt er geheel in gemist. Ernstige vermaning tot waarachtige bekeering behoort tot de hooge uitzonderingen.

En deze krachteloosheid en machteloosheid der prediking wordt nog verergerd door de dorre liturgie, door de vastgestelde preekstoffen, door de een-tonige formuliergebeden.

Als men uit den vreemde in Holland wederkeert, verlangt men op den Zondag nergens meer naar dan naar eene goed bewerkte, degelijke preek.

Er ontbreekt wel veel aan onzen openbaren eeredienst.

Maar één ding hebben wij toch boven vele kerken in andere landen voor. Het is Gods Woord, dat ons op den Rustdag ontsloten en verklaard wordt. Bij de prediking is het om het heil der zielen te doen. En de eere Gods staat er altijd duidelijk bij op den voorgrond.

Dat is een zegen, dien wij niet dankbaar genoeg kunnen waardeeren.

Laten wij er daarom naar streven, om dien zegen niet te verbeuren!

Laten bovenal onze predikanten zich toch met alle kracht op hunne preeken toeleggen, op inhoud en vorm beide.

Dat is het voornaamste stuk van hun ambtelijken arbeid, waaraan de rijkste belofte en de grootste zegen verbonden is.

Het kan wel soms den schijn hebben, alsof men op rotsen pleegt, en alle arbeid vergeefsch is.

Maar het is toch niet zoo. Gods Woord keert nooit ledig weer. Het is voorspoedig in al datgene, waartoe God het zendt.

En de gemeente waardeert eene goede preek. Zij belooft haar, misschien niet met woorden van lof, maar toch met trouwe opkomst, met een luisterend oor, met een ontvankelijk hart.

Preeken moet zijn en meer en meer worden de kracht van onze Bedienaren des Woords. Zij hebben daarin een wapen, dat on- en bijgeloof verslaat.

In den strijd tegen Spanje waren de Hagepreekers van nog meer betekenis dan Bosch- en Watergeuzen.

BAVINCK.

DE GEMEENSCHAP DER HEILIGEN.

LAAT DAAR UWE GAVE VOOR HET ALTAAR.

XXI.

In Matth. 5 : 23, 24 stelt Jezus op zeer aanschouwelijke wijze voor, dat geene offergave Gode aangenaam is, zolang wij ons niet met den door ons verongelijkt broeder verzoenen.

Iemand is met zijne gave naar den Tempel op weg. Reeds staat hij met haar voor het altaar. Daar komt hem te binnen, dat zijn broeder iets tegen hem, dat is, zich over hem te beklagen heeft. Wat nu? Zal hij zijne gave op het altaar leggen? Neen, zegt Jezus, hij ga heen en verzoene zich eerst met zijn broeder. Kan hij dan niet volstaan met het voornemen om na afloop van het offer zich met zijn broeder te verzoenen? Neen. Jezus wil, dat hij eerst naar zijn broeder ga; het werk der offering kan uitstel lijden, maar het werk der verzoening niet.

Dat had de Jood niet gedacht. Wat was in zijne schatting hooger dan het offer? En nu moet het altaar wachten op de verzoening met den broeder! Toch zegt Jezus niets nieuws. Zijn woord is als uit de profeten genomen. Reeds bij Maleachi zegt de Heere, dat Hij het spijsoffer niet meer aanschouwen, noch aannemen wil van de hand dergenen, die zijn altaar met de tranen en zuchten hunner door hen verstootene

vrouwen bedekten, 2 : 13. Is niet het offer der goddelozen den Heere een gruwel? En heeft Samuël niet reeds gezegd, dat gehoorzamen beter dan slachtoffer, opmerken beter dan het vette der rammes was? 1. Sam. 15 : 22. Tot den man, die tegen zijn broeder spreekt, zegt God niet: offer! maar: wat neemt gij mijn verbond in uwen mond? Ps. 50.

Dat alles komt alzoo hierop neder: alzovers gij Gode eene gave aanbiedt, zoo geef eerst uwen broeder weder, wat gij hem aan eere, of goed, of recht ontnomen hebt, door hem uwe schuld te erkennen, vergeving te vragen, genoegdoening aan te bieden, en hem met u te verzoenen.

Anders toch neemt God de gave, en daarmede den offeraar niet aan, maar gaat het met zijn offer als met dat van Kain. God toch kan, als de Rechtvaardige, die het recht handhaaft, geene gemeenschap hebben met den mensch, die zijn broeder geweld aandoet. Integendeel moet Hij zoo een straffen. Hij is niet gelijk aan de aardsche rechters, wier oogen door het geschenk verblind worden. Wij meenen, dat de gave den gever bij God aangenaam maakt; 't is juist omgekeerd, de gever doet het de gave. Al gaaf gij al uwe goederen den armen, zegt Paulus, en gij hadt de liefde niet, het zou u geene nuttigheid geven. God is liefde; hoe zou Hij dan welgevallen hebben in den liefdelooze, die zijn broeder kwaad doet? Om in de liefde Gods te blijven moeten wij blijven in de liefde tot elkander.

Om zijne vermaning aan te dringen wijst Jezus op het strafbare van het zondigen tegen den broeder. Wat Hij zegt, komt hierop neer: alle onrecht, den broeder aangedaan, moet gestraft, of door de aardsche, of misschien wel door de hemelsche rechtbank, tenzij er bekeering en verzoening geschiedt. Vatten aardsche rechters het reeds zoo ernstig op, dat toorn door het lagere, schelden door het hogere gerecht gestraft wordt, voor de hemelsche vierschaar, die in het jongste gericht gespannen wordt, gaat het nog strenger toe. Komt ons misdrijf tegen den broeder voor deze rechtbank, dan geeft het: gij dwaast! hem te roepen, stoffe tot onze veroordeeling tot het helsche vuur. Men zegge niet, dat deze straf te zwaar is; want wie het onrecht, door hem den broeder aangedaan, niet herroept, maar handhaaft door zijne weigrachtigheid om zich met den broeder te verzoenen, en zoo den hemel dwingt om tusschenbeide te komen, en het voor den verongelijkte op te nemen, kan op de zwaarste straf rekenen. Men haaste zich dan om welgezind te zijn jegens zijne wederpartij, opdat zijne zaak niet voor het hoogste gerecht kome; want daar gaat het niet naar genade, maar naar recht.

Al zijn er geene altaren meer, gaven bleven toch over; wij bieden ze gedurig Gode aan, bepaaldelijk in onze godsdienstige samenkomsten. Wie denkt, voor hij zijne gave aanbiedt, aan het hier door Jezus gesproken woord, en vraagt zich, vóór hij ze uitrekt, af, of ook eenig broeder wat tegen hem heeft? Men zit in de kerk, de inzameling wordt gehouden, men offert zijne gave; maar bedenkt n en wel, dat God ze niet aanneemt, en ze ons geen nut doet, zoo wij ons niet met onzen broeder verzoenen? Ach, dat onverzoend zijn met den broeder tellen wij, evenals de Farizeën, zoo licht. Wie denkt aan het altaar, aan wat de broeder tegen hem heeft? Het onrecht, ons aangedaan, is ons steeds voor de aandacht; het onrecht, dat wij aandeden, is spoedig door ons vergeten. Maar God vergeet het niet. Merk het dan, o mensch! als eene groote genade aan, zoo God u om het altaar op uw onrecht wijst; 't is eene waarschuwing zijner zijds, die gij slechts ten koste van uwe hoogste belangen in den wind kunt slaan.

Ons hart is zeer arglistig. Wij houden Jezus vast bij het woord: indien gij gedachtig wordt, dat uw broeder iets tegen u heeft — en zeggen: hij heeft wel wat tegen mij, maar ten onrechte, ik heb niets tegen hem gedaan. Daarom behoef ik niet tot hem te gaan. Zolang mijn geweten mij niet beschuldigt, val ik niet in de termen van hen, tot wie Jezus' vermaning gericht is.

Misleid uzelf echter niet. Gij zijt hier u eigen rechter. Dat juist is verkeerd. Het kon toch eens zijn, dat gij, zij het ook onopzettelijk, wel degelijk aanleiding gegeven had, dat uw broeder op u verstoord werd. Is het dan niet de veiligste weg om hem te vragen, wat hij tegen u heeft? Door het te doen, opent gij u de gelegenheid om een mogelijk misverstand weg te nemen, en uw broeder weer voor u te winnen. Ook dan alzoo, als gij hem werkelijk geene aanleiding geeft, om zich over u te beklagen, werpt het zijn nut af, zoo gij tot hem gaat en met hem spreekt. De liefde vraagt niet: waarmede kan ik volstaan? maar: waardoor behoud ik mijn broeder voor

mij? Of staat er ook niet geschreven: indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en vermaan hem?

V. ANDEL.

Politieke Beschouwingen.

In Zuid-Afrika zijn op dit oogenblik de verhoudingen tusschen de Engelschen en de Burgers van hoogst betekenende aard, en er zijn gevechten aan den gang, die misschien van grooten invloed zullen zijn voor de toekomst. Wij beginnen echter met den dapperen de Wet. Ook nu is hij weder zijn vervolgers ontkomen. En wel zelfs zoo, dat terwijl de Engelschen meenden, dat hij in de vorige week nog benoorden Pretoria zat, hij reeds, na zijn schietvoorraad aangevuld te hebben — weer ten Zuid-Westen van Krugersdorp opdook, om daar achter de la Key, die de Engelschen intusschen bezig hield, om naar de Vaal te gaan, die over te trekken, en zoo weder in den Vrijstaat te opereeren, waar hij reeds bij Heilbron den spoorweg is gepasseerd op Zaterdag. Juist bij tijds, zouden wij haast zeggen, zoo hij zich althans naar 't Zuiden spoedt in de richting van Winburg. Daar toch viel de kloeke Olivier, die zich niet met Prinsloo wilde overgeven bij Brandwater — Zaterdag de stad Winburg, halfweg Bloemfontein aan. Eerst bracht hij de Engelschen dicht bij 't nauw. Maar daarna schijnt B. Hamilton met troepen hem op zijn beurt aangevallen te hebben met het gevolg, dat hij hem met zijne drie zoons gevangen nam en — de poging om Winburg te bezetten deernig deed mislukken. Van andere verliezen is daarbij echter geen sprake. Kan nu de Wet deze troepen onder zijn commando brengen, dan treedt in de streken, waar de Boeren laast, door Prinsloo's overgave geheel ontkracht heeten — weer een korps op, dat de Engelschen daar goed vasthoudt en den spoorweg elk oogenblik verniet. Want ook meer Oostwaarts, bij Senekal en Bethlehem, verschenen weer kleine afdelingen van Burgers nieuw zelfs in den omtrek van Fouriesburg op nieuw gevochten wordt. Hetzelfde verschijnsel doet zich nu ook in het Noorden van Natal voor, dat voor goed door Buller van Boeren gezuiverd heette. Maar verleden week vernielden zij op twee plaatsen zowel ten Zuiden als ten Noorden van New-Castle den spoorweg, waarlangs Buller zijn voorraden moet ontvangen, en hieldt zelfs met kanonnen de aankukkende Engelschen in bedwang. Met dynamiet zoeken zij daar de bruggen en ook den tunnel andermaal te vernietigen. Doen zij dit werk spoedig en goed dan wordt de positie voor Buller zeer lastig. Hij toch is sedert het midden van verleden week meer Noordwaarts opgerukt van Ermelo naar Machadodorp. In deze vlakke boden de Burgers eerst geen ernstigen weerstand. Daarna brachten zij hem ernstige verliezen toe, doch zij konden, uit kracht van hunne positie hem niet verhanderen zich aan French bij Belfast de hand te reiker. Nu dook Zaterdag ook Roberts bij hen op en begonnen zij den aanval op de positiën van L. Botha ten Westen en ten Zuiden van Machadodorp, die over een lengte van meer dan vijftig kilometers zich van Zuid naar Noord bij Dalmanutha en Belfast over den spoorweg naar Lorenzo-Marques heen uitstrekken. Hier ligt in deze oogenblikken de gewichtige beslissing, waarop wij boven doelden. Wint Roberts dan gaat de zaak der Burgers een gewichtige stap achteruit en zal het de vraag zijn, of de Regeering van de Transvaal het verzet zal opgeven of — nog volhouden. Wij denken: volhouden. Doch ook in 't laatste geval zal de positie van de Engelschen, helaas, veel verbeterd zijn, en de berooving van de Burgers van goederen en erven eerst recht haar gang gaan. Nu reeds worden Boeren, die in troepjes van minder dan 20 man vechten en — gevangen genomen worden — als bandieten behandeld en — doodgeschoten. . . .

Zaterdag reeds bij een verkenning van Roberts ging het heet toe. Het Liverpool-regiment werd omsingeld en moest 125 man in handen der Burgers laten. Doch Zondag begon de worsteling. Van de Burgers zelven hebben wij daarvan nog geen bericht. Wat echter Roberts seinde doet genoeg zien hoe hardnekkig de Burgers vechten. R. berichtte:

„Wij zijn het grootste deel van den dag slaags geweest met den vijand over een lengte van bijna 30 mijl-n. Lytton's divisie met twee brigades cavalerie onder Buller opereerden ten Zuid-Oosten van Dalmanutha, French maakte met twee brigades cavalerie een Noordwaartsche beweging, aan den Westkant Belfast voorbij trekkende. Hij dreef den vijand naar Lekenivlei, op den weg van Belfast naar Lijdenburg. Zoodra French Lekenivlei bereikte, rukte Pole Carew met de gardebrigade uit Belfast op om hem te steunen.

De vijand, die zich blijkbaar in het Noorden en Oosten zeer sterk verschanst heeft, bood hardnekkig tegenstand aan den opmarsch van Buller en Pole Carew. Hij gebruikte 3 Long Toms en vele andere kanonnen. Het varen was geweldig en hield aan tot 't volkomen duister werd. Buller hoopt, dat zijn verliezen niet boven de veertig man gaan, de andere troepen afdelingen meldden hun verliezen nog niet.

De Boeren houden hardnekkig stand en hebben een groot aantal kanonnen bijeen gebracht. Het terrein is moeilijk, zeer geschikt voor hun taktiek en ongunstiger voor de cavalerie, dan wij tot nog toe hebben ondervonden. . . .

Volgens R. zouden de Engelschen toen slechts een honderd man verloren hebben. Van het maken van gevangenen of 't nemen van kanonnen, of het bezetten van positiën der Burgers is echter geen sprake. Wel een bewijs, dat de Burgers een heldhaftigen tegenstand boden. Doch Maandag zetten de Engelschen den strijd met kracht voort. Roberts geeft daaraan het volgende bericht:

„Dinsdag ontvingen wij uit Ceylon een brief van Ds. P. Postma, predikant van de Geref. kerk te Pretoria, die met honderden zijner landgenooten gevangen derwaarts is gevoerd. Zij hebben dringend behoefte aan geld en goede boeken.

„Onze bewegingen gaan noodzakelijk langzaam wegens de groote uitgestrektheid en moeilijke natuurlijke gesteldheid van de strek, waarin wij opereeren, maar heden kwamen wij een mooi eind vooruit en behielden een beslist succes. Buller's troepen namen Bergendal, een zeer sterke positie, ongeveer 2 mijlen ten Noord-Westen van Dalmanutha.

Ik liet Buller te Bergendal achter. Ik hoopte dat onze verliezen niet boven de 50 of 60 man gaan, doch het verlies is in ieder geval geringer dan gevreesd werd, daar wij moesten naderen over een open vlak van 2000 à 3000 yards en de vijand beslist stand hield.

Vele Boeren werden gedood, eenige, die op een rotsachtig heuveltje zich bevonden, door jydietbommen; een mitrailleur werd buitgemaakt! Het was prachtig werk. Buller manoeuvreerde met zijn troepen zeer handig en de samenwerking van het artillerie- en infanterieverbond was van groote uitwerking.

Op den linkervleugel van onze positie trok French voorwaarts naar Zwartkopies op den weg naar Lijdenburg en bereidde den weg voor tot het oprukken van de divisie Pole Carew op morgen.

Men ziet de krachtige artillerie der Engelschen deed den Burgers veel kwaad; maar hun infanterie vermocht niet veel. Of de Burgers 's nachts terugtrokken daarvan bleek nog niet aan Roberts, al werd het ook reeds (en dan nog al) uit Pretoria op denzelfden dag bericht. Wel is duidelijk uit alle berichten, dat de strijd voor de Engelschen bloedig was, maar dat zij slechts twaalf Burgers gevangen konden nemen, en één pompon oververven, doch Dalmanutha niet konden nemen. In de eigenlijke doorgangen hadden zij zich Maandag dus nog niet kunnen nestelen, dank zij 't manmoedig volharder der Burgers. Maar den derden dag, Dinsdag, wijzigde zich de toestand. Roberts zegt daarvan:

„Buller's vooruitgeschoven troepen bezetten hedenmiddag Machadodorp. De vijand bood zeer zwakke tegenstand en trok terug naar het no rden, gevolgd door Dundonald's beoerde troepen. Deze konden evenwel niet verder komen dan Helvetia, wegens de moeilijke geardeheid van den bodem en omdat de vijand stellingen kon innemen die te sterk waren dan dat hij er door bereden troepen uit kon worden verdreven. Buller schijnt zeer weinig verliezen te hebben geleden.

„French rukte vandaag vooruit tot Elandsfontein, uit welke plaats hij de vijanden zonder moeite verjoeg. Ze trokken haastig terug, hun gekookt voedsel achterlatende. French kan uit Elandsfontein Machadodorp zien liggen en seinen wisselen met Buller.

Ondanks de wonderen van dapperheid, door de Burgers vier dagen lang verricht, moesten zij terug naar 't Noord-Oosten, waar zij in nieuwe, sterke positiën de Engelschen wachtten. Doch verslengen zij zij Gode zij dank niet!

In China kwam weinig verandering in den staat van zaken. De krijgsverrichtingen rond Peking staan zoo goed als stil. Slechts verre ten Noorden er van zotten de Russen hunne krijgsveldrijven voort. De eensgezindheid onder de Mogendheden wordt op harden proef gesteld.

Vredesonderhandelingen zweven natuurlijk ook in de lucht, doch Rusland beweert, dat het over de kwestie van Mandsoerje alléén eens met de Chineezen onderhandelen mag. Rusland laat blijkbaar Mandsoerje niet meer los. Men herinnert zich het schoone telegram van den Russischen bevelhebber, waarin hij constateert, dat de Amur voortaan geen grensvier meer is, maar een binnenlandsche stroom! En de Czaar heeft hem voor die woorden laten dankzeggen!

In Japan wordt de toon tegen Rusland zeer heftig en de plannen van bezetting van Korea door Japan krijgen vaster vorm en een begin van uitvoering. Engeland zit met z'n Zuid-Afrika en met Amerika, dat wegens de presidentsverkiezing niet durft, anders zou het veel op hebben met een driebond, onder voorwaarde dat het Yantse-gebied Engelsch moet worden. Frankrijk wordt met complimentjes koest gehouden. . . .

Doch genoeg voor ditmaal.

NOORDTZIJL.

BIJ HERKIEZING OOK HERNIJEUDE PUBLIEKE BEVESTIGING?

III.

(Slot.)

Het streven om bij herkiezing of continuatie der Ouderlingen en Diakenen in hun ambt, ze ook bij vernieuwing publiek te bevestigen „met openbare gebeden en stipulatiën“, vindt dus, zooals we gezien hebben, geen grond of motief, noch in de bepalingen van onze Kerkenorde, noch in aard en wezen van dien dienst of dat ambt zelf.

Daarom is de vraag gedaan, of grond en motief voor dit beweren en streven soms mocht schuilen in aard en wezen, betekenis of karakter van de stipulatiën zelve?

Zijn die stipulatiën zoo gewichtig, zoo noodzakelijk voor het wezen van ambt en dienst in de kerk des Heeren, dat ook bij de minste wisseling in dien dienst en bij den minsten twijfel aangaande een of ander, hernieuwing of herhaling van die stipulatiën geboden, ten minste wenschelijk is?

Reeds op het eerste vernemen klinkt deze vraag een Geref. man al vreemd in de ooren.

Wat men ook den Gereformeerden ten laste moge leggen, dat zij te veel zouden hechten aan „ordening“, „wijding“, „bevestiging“ en „stipulatiën“, is kort en goed onzin. Wie daarvan de Gereformeerden verdenkt, bewijst daardoor alreë hen niet te kennen.

Roomsche en Lutheraan, Episcopaal en Collegiaal mogen, kern en wezen, klem en kracht zoeken in „ordening“, „wijding“, „bevestiging“ en „stipulatiën“, de Gereformeerde belijder doet daaraan niet meê.

Hij verklaart, dat, naar het Woord en de ordeningen Gods in de daad der verkiezing door de gemeente, de kracht, het wezen, de kern der kerkelijke roeping of der toeëigening, applicatie van dezen bepaalden dienst aan dezen of genen persoon, eigentlijk en formaliter bestaat.

N.

Al wat Roomsche, Episcopale of ook wat Lutherische en Collegialistische is, zoekt het in „de ordening“, „wijding“ of bevestiging met de stipulatiën, de Gereformeerde zoekt het in de verkiezing, terwijl in de bevestiging c. a. alleen de verkiezing of roeping wordt vastgesteld, doordat ze plechtig voor de gemeente wordt uitgesproken. Meer zit er niet in.

Op Geref. standpunt komt het op de roeping of verkiezing aan; als deze er maar is, dan kan onder bepaalde omstandigheden de bevestiging zelfs achterwege blijven, zonder dat dit het wezen van den dienst krenkt. In tijden van vervolging, bij kruisraken en ook wel in gewone omstandigheden zelfs is bij sommige kerken de bevestiging achterwege gebleven. De kerk te Heusden heeft in dezen naam gemaakt, waar ook Voetius gediend heeft. Toch is om licht te verklaren reden ook door de Geref. kerken de bevestiging in gewone omstandigheden noodig geacht, zonder daarmee te willen zeggen, dat daardoor naar Roomschen of Lutherischen trant een zekere inklinkende ambtswaardigheid wordt meegedeeld. Alleen wordt daarmee gezegd, dat in de bevestiging de openlijke stipulatiën aanvaarding van den dienst in het midden der gemeente wordt aangegeven.

Is dit nu de Gereformeerde opvatting van „bevestiging“ en „stipulatiën“, dan moet men al eigenaardig redeneeren, om daarin een grond of motief te vinden voor vernieuwde bevestiging bij herkiezing of continuatie in ambt of dienst.

Het recht van bestaan der ambtsdragers stelt de Roomsche, de Lutheranen en de Episcopalen in „de ordening“ of „wijding“. Dat kan de Gereformeerde krachtens zijne beginselen niet doen, zooals we gezien hebben. Zelfs niet bij een eerste aanvaarding van het ambt.

Hoe kan hij dan, bid ik u, van een „moeten“, van een verplichting van zoodanige bevestiging spreken, krachtens zijn beginselen, bij herkiezing of continuatie in het ambt? Alle klem daartoe ontbreekt dus ten eenenmale.

Is niet noodig op te merken, dat het hier gaat over vernieuwde bevestiging van Ouderlingen en Diakenen, die door herkiezing in den dienst gecontinueerd worden, waarin ze zich bevinden en waaruit ze zelfs geen oogenblik zijn uitgetreden, maar waarin ze door de herkiezing van de zijde der gemeente in den Naam des Heeren zijn bekrachtigd. Hun dienst gaat dus van 's Heeren wege door en daarmee krachtens den aard van dien dienst, die niet maar een mandaat of volksoverdracht of bestuursfunctie is, doch in der waarheid een ambt of dienst (munus), ook de eenmaal gedane stipulatiën. Er is geen onderbreking geweest in het een zoo min als in het ander.

Ging het hier om een intermitterenden dienst, waarbij sprake is van een verkiezing tot Ouderling of Diaken, van mannen die vroeger reeds dien dienst hadden vervuld, maar nu langer of korter buiten dien dienst hebben gestaan, wij zouden uitdrukt naar den eisch van Geref. beginselen anders spreken.

Immers, gelijk we reeds hebben opgemerkt, kan er naar die beginselen geen sprake zijn van een „inklinkende ambtswaardigheid“ welke altijd voortgaat krachtens eenmaal ondergane „ordening“, „wijding“, „bevestiging“ of hoe ge die actie ook noemen moogt.

Over zulk een verkiezing bij intermissie of tussenpozen en de daarop volgende stipulatiën gaat het hier echter niet. Het gaat hier over vernieuwde bevestiging c. a. bij een herkiezing, die continuatie in dienst met zich brengt en dus krachtens den aard van dien dienst ook continuatie van stipulatiën in zich sluit.

Miskennig daarvan en dus het staan naar vernieuwde bevestiging in zoodanige gevallen zal, hetzij men het wil of niet wil, het inzicht of er blind voor is, leiden tot degeneratie van den dienst des Ouderling- en Diaken-schaps. Dit nu wil geen Gereformeerde en daarom moeten we dien weg niet op en mag veelmin deze kwestie een twistappel worden tusschen kerken, die streven naar plaatselijke ineenstemming naar eisch van 's Heeren gebod.

Onze beste canonici hebben dan ook altijd gepleit voor de Goddelijke instelling van den dienst des Ouderling- en Diaken-schaps. Zij hielden dat ambt hoog naar de ordeningen des Heeren met name tegenover Roomschen en Remonstranten. Het was hun niet maar een mandaat of volksoverdracht of een bestuursfunctie van bepaalden termijn.

Dit blijkt o. a. uit het betoog van Voetius tegenover het standpunt der Independenten in dezen (Pol. Ecl. Tom. III pag. 471).

Met het oog op het bekende verschil met de Independenten doet hij daar de vraag: of de Ouderlingen kunnen of mogen verkozen worden voor één jaar of twee jaar of voor een anderen bepaalden tijd? Zoo als bekend is, zijn de Independenten daar geweldig tegen, als ziende daarin een ontwaarding van het ambt.

Na er aan herinnerd te hebben, hoe een hunner onbehoorlijk en grof tegen die „tijdelijke“ Ouderlingen en Diakenen uitwaart en uitroep, dat die ambten beide onder O. en N. Test. perpetueel zijn geweest, laat hij er terstond op volgen: Sed fluctus in simpulo, of het is een vloedgolf in een soeplepel, met a. w. men maakt van een mug een olifant. Daarmee wil Voetius zeggen, dat het verschil tusschen de Independenten en ons niet zoo groot is, als zij schijnen te meenen. Hij laat er dan ook de opmerking op volgen, die in dezen alles afdoet van uit Geref. standpunt: „Wij hebben reeds gezegd, dat de circumstantie of bijkomende omstandigheid de substantie zelve eenen naam niet ophelt.“

De circumstantie van „het aftreden“ met of zonder herkiezing raakt het wezen, de substantie van het ambt niet, wil hij blijkbaar zeggen, om daardoor te laten uitkomen, dat de Gereformeerden met de Independenten het ambt van O. en D. hoog wenschen te houden naar den Woorde Gods, zonder iets te doen of toe te laten, wat het wezen of de substantie van het ambt zou krenken.

Hij laat er dan ook op volgen: „Hier en daar zijn de Ouderlingen perpetueel, of staan voor hun leven in den dienst, en dat ze het ook ten onzent zouden zijn, waar dat geschikt kon geschieden, wordt door niemand onzer bestreden.“

Bij zulk een beschouwing van aard en wezen van het ambt is er naar Geref. beginselen geen enkel steekhoudend argument, dat voor vernieuwde bevestiging bij continuatie in het ambt door herkiezing pleit.

Integendeel slechts uit Collegialistisch standpunt, waarbij het ambt (munus) onttaardt in een mandaat, volksoverdracht, of bloote bestuursfunctie, is zulk een vernieuwde bevestiging te verdedigen. Uit vrees voor de gewaande klip van het Clericalisme strandt men dan onvermijdelijk op die van het Collegialisme.

Daarna nu mag geen Gereformeerde methode en daarom blijft ons antwoord op de gestelde kwestie bestint ontkennend.

D. K. WIELENGA.

Naar wij vernemen, is met goed gevolg het Staatsexamen tot toelating aan de hogescholen afgelegd door den heer J. Douma, die dit jaar het Eind-diploma verkreeg aan het Geref. Gymn. verbonden aan de Theol. School, en door den heer K. van Dijk, student aan de Th. School, die in 1899 het Eind-diploma aan ons Gymnasium ontving.

Christ. Scheurkalenders voor Indische Militairen.

Met hartelijken dank ontvangen van Mejuff. W. B. B. te Amsterdam van de Jonged.-Vereeniging „Bezaliel“ f 2,50, Ds. B. te Z. f 1, Man en Vrouw te 's-Ilage f 10, J. F. H. K. te P. f 1, J. H. G. te R. f 1, postmerck Dokkum f 10.

Verder de zaak beleefd en dringend aanbevelend, daar wij nog miinstens f 300 te kort komen om aan de vele dringende aanvragen te voldoen, en ook de tijd om te bestellen nadert.

P. S. Gebruikte postzegels worden steeds dankbaar ontvangen ten bate der Zending.

Ure. dic. du.

ALB. GRUIJS SR.

Zaandam, Molenpad.

Buitenlandsche Kerken.

De Duitse pers over de Chinese Zending. In de Duitse bladen is in den laatste tijd veel geschreven over de oorzaak van den oorlog in China. De liberale bladen zingen allen uit één toonaard en werpen de schuld van de verwickelingen in het Oosten op de Zending. Zij schijnen deze gelegenheid aan te grijpen, om hun haat tegen de Zending eens uit te spreken. Hoe bitter die vijandschap is, blijkt o. a. uit het feit, dat een der voornaamste bladen, zonder tegenspraak, een jonge Hamburgsche koopman, die kort voor het uitbreken van den opstand in Tientsin gekomen is, schrijven laat: „men verblijft zich al vast, dat de Zendingen door de Chineezers omgebracht worden.“ Datzelfde blad schrijft ook, dat het na de onderdrukking van den opstand der Bokkers de voornaamste plicht der mogendheden is, de verandering door de Zending aangericht te beteugelen.

Voor de Protestantsche Zending heeft het hard te verantwoorden, zij kan niet anders dan verwarping stichten en opstand wekken, omdat zij te aanmatigend optreedt en de Chinese zeden kwetst. Niemand minder dan de vroegere gezant in China van Brandt schrijft, dat het vooral de Protestantische Zending is, op wier rekening al het bloed, dat thans in China vergoten wordt, komt.

Over de Roomsche Zending wordt door die „voornamen“ bladen waardeerd gesproken. Van haar wordt gezegd, dat zij veel praktischer is dan de Protestantische. Daarbij past de Roomsche godsdienst meer voor de Aziaten dan het nuchtere Protestantisme. Van de volwassenen, die tot de Roomsche kerk overgaan, is de bekeering ook slechts uiterlijk, want de bekeerlingen behooren grootendeels tot de armen, die om des voordeels wil voor den schijn een anderen godsdienst aannemen. Daarbij komen de Roomsche gebruiken veel meer met die van den Chinese godsdienst overeen en weten de Roomsche de accommodatie-theorie toe te passen, zoodat b. v. in de kerk in de nabijheid van Schanghai moeder Maria in Chineesch costume is gestoken en het Christuskind een staart heeft.

Deze getuigenis van de Roomsche Zending zal wel overeenkomstig de waarheid zijn, want Rome blijft zich zelf overal gelijk en op deze wijze werken hare missionarissen onder alle volken, maar dat dit medegedeeld wordt, om haar te prijzen en boven de Protestantische te stellen, bewijst, dat deze schrijvers tot oordeelen geheel onbevoegd zijn, omdat zij niet het minste begrip van de Zending hebben.

Dr. G. Warneck komt in het „Alg. Miss. Zeitschrift“ tegen deze beschuldigingen op. Als bewijs, dat de opstand, door de Protestantische Zending opgewekt is, wordt gezegd, dat de volkwoede zich allereerst tegen de Zendingen en de inlandische Christenen gekeerd heeft. Dr. Warneck zegt, dat de vreemdelingenhaat juist geprikkeld en aangevuurd is door den opiumstrijd en door het in bezit nemen van land door Duitschers, Russen, Engelschen en Franschen in Noord- en Zuid-China. Het uitbreken van den vreemdelingenhaat in zulk een barbaarsche woede moet een anderen grond hebben dan den haat tegen het Christendom, die bij een godsdienstig ongeoefigd volk als het Chinese niet tot zulk een uitbarsting kan komen. Daarbij heeft die uitbarsting niet plaats gevonden in provincies, waar de Protestantische Zending de meeste aanhangers heeft, b. v. in Fukien met haar ongeveer 60,000 Protestantische Christenen, maar juist in die provincies, waar het grootste getal vreemdelingen verkeert, in Tschili en Schinking en waar ook de Roomsche volgens hun eigene opgaven 113,000 leden hunner kerk hebben.

Het kwetsen van de Chinese zeden door

de Zendingen is een beschuldiging, die Dr. Warneck op het hoofd van de vrienden dezer Zendinghaters terugwerpt. Het zijn juist de mannen der cultuur en beschaving, die door hun spoorweg- en bergwerkondernemingen de zeden der Chineezers aanranden en vooral geeft het zedeloos leven der meeste Europeanen in China veel ergernis.

De verschooning, waarmede de z. g. n. voorname bladen de Roomsche Zending behandelen, noodzaakt Dr. Warneck dingen te zeggen, die de Duitse regering zoo min als de Roomschen gaarne willen hooren. Indien de Zending oorzaak van het bloedbad zijn kan, dan is die juist bij de Roomsche te zoeken. In de eerste plaats heeft deze Zending altijd bescherming gezocht bij het Fransche Consulaat en hebben deze Zendingen er zich steeds op beroepen, dat de Fransche macht achter hen staat. Hierdoor wordt de politiek in de Zending gemengd. Dit laatste heeft vooral een Duitser, bisschop Anzer, gedaan. Dr. Warneck zegt, dat, als een Protestantsch Zending gedaan had, wat Anzer gedaan heeft, en was daartoe voortgevoeld, wat het gevolg van Anzers politieke werkzaamheid geweest is, een vreeselijk gericht der publieke opinie over de Protestantische Zending gegaan zou zijn. Hij is de man, die de vestiging van Duitschland in Kiantschau bewerkt heeft; hij is vaak in Berlijn geweest en hij schijnt het zich meer tot taak gesteld te hebben, om het Duitse rijk voor de Roomsche Zending in China te engageren, dan om voor de uitbreiding van het koninkrijk Gods, dat niet van deze wereld is, te arbeiden.

Duitschland heeft voldoening gevraagd voor den moord verleden jaar op twee Roomsche Zendingen gepleegd en nu wil Dr. Warneck maar niet onderzoeken, of die moord aan de Duitse regering de gewenschte gelegenheid geboden heeft, om het reeds lang gevoelde plan van bezittingen te zoeken in Oost-Azië uit te voeren, maar zeker is het, dat de „Germania“, een Roomsche blad, schrijft, dat de voldoening voor dezen moord de eerste en sterkste rechtsgrond is voor Duitschland tot de bezetting van Kiantschau en het protectoraat over de Roomsche Zending de eigenlijke rechtsgrond is voor Oost-Aziatische actie van Duitschland. Ook heeft Zendingler Erelmann volgens de „Germania“ bij de begroeting van Prins Heinrich in Kiantschau gezegd: „De ervaring heeft geleerd, dat steeds slechts daar, waar de wereldsche machten de boden des geloofs haar sterken arm bieden, eene doortastende schrede tot Christianisering van een volk gedaan kan worden.“

En dan wordt van de Protestantische Zending gezegd, dat zij de oorzaak van het bloedbad is, terwijl de Roomsche als meer praktisch geprezen wordt. Wij weten nu, wat de heeren door dat praktische verstaan.

Het heeft meer dan den schijn, dat in China althans de Duitse regering in vereniging met de Roomsche Zending handelt. Zou dit ook de verklaring zijn van het feit, dat de Keizer verleden jaar aan de Roomschen het stuk grond afgestaan heeft, dat de Sultan van Turkije hem in Palestina geschonken heeft.

De Kreissynode van Minden heeft tegen de beschuldiging der Protestantische Zending door de pers geprotesteerd en haar ongeschokt vertrouwen in het werk der Protestantische inzonderheid der Duitse Zendingen in China uitgesproken, die zich niet met politieke aangelegenheden hebben ingelaten, gelijk dit door Dr. Warneck en den Reinschen Zendingler Maus duidelijk in het licht gesteld is.

Hoewel dit protest weinig invloed hebben zal op de koloniale politiek der regering en op de houding der liberale pers, is het toch een bewijs, dat de Duitse Christenen van een vermenging van Zending en politiek niet weten willen.

SCHOLTEN.

Bij het uit de kerk gaan zei een lidmaat tot een ouderling: „Maar een arme preek, die wij vandaag gehad hebben.“ „Hoeveel hebt gij in de collecte gegeven?“ vroeg de ouderling toen. „Nu, ja, een halven stuiver“, was het antwoord.

Een halven stuiver? Wat verwacht ge dan toch wel te krijgen voor twee-eenhalven cent? — voegde de opziener hem toe.

Lord Roberts, de opperbevelhebber der Engelsche troepen in Zuid-Afrika behoort, naar men meldt, tot de Baptistische kerk. Tevens is hij geheel-onthouder en tracht deze praktijk ook onder zijne soldaten in te voeren. Onlangs schreef hij aan het „Matigheids-genootschap in het Engelsche leger“, dat hij nooit een matiger armee bestuurde dan tegenwoordig. Daarentegen wordt hem door E. Andrew en Mevr. J. Butler ten laste gelegd, dat hij als generalissimus van het Indische leger de prostitutie reglementeerde door legerwetten.

In Schotland is een nieuwe zingende evangelist opgetreden, de heer Mac-Ausland geheten. Deze had zich eerst aan den handel gewijd, toen hij na een reis op het vasteland door een kenneer aangespoord werd om zijn schoone, machtige stem als operazanger te ontwikkelen. Dit deed hij, doch de brieven en verzoeken van zijne moeder deden hem hier weder afgaan, en eindelijk besluiten, zijne kunst en gaven aan een beter doel te wijden. Hij trotseerde het, uitgelachen te worden door zijne vroegere collega's, en werd zingende evangelist. Zijne stem komt bovendien uit in toonhoogte en klinkt door de grootste zalen heen. Hij werkt samen met Mr. Rowland Edwards, een lidmaat-prediker, om Londen te evangelizeeren. Het plan is om daarna door Europa en de andere werelddeelen te trekken.

Totnogtoe was Tripoli gesloten voor de zendingen. Toen een colporteur naar Benghazi ging, in het gebied van Tripoli, liet de overheid hem al zijne Arabische boeken afnemen. Hij had echter enkele van kunnen redden en werkte daarmee met vrucht onder de inboorlingen. Toen hij

weer vertrok, gaf de magistraat hem zijn boeken terug, en kwamen jonge Arabieren aan boord en kochten al de boeken, die hij bezat. Te Tripoli zelf kon hij echter niets verkopen.

Op de Wereld-conferentie, te New-York voor de Zending gehouden, heeft men gerapporteerd, dat het aantal drukkerijen en uitgeverijwinkels voor de Zending over de geheele aard 148 bedraagt. Het aantal exemplaren boeken, dat deze jaarlijks leveren is 10,561,177. Tijdschriften en bladen zijn er 366 met 279,435 exemplaren. Ziekenhuizen 355. Armen-apotheken 753. Jaarlijksch aantal verpleegde zieken 2,579,651. Bezoekers van deze apotheken of dispensatoria 6,647,840. Weeshuizen 213 met 13,039 verzorgden. (Indien men echter bij deze blijvende gestichten den helpenden arbeid voegt, buiten de Zending-Commissies omgaande, b. v. voor de weezen in Armenië en Indië, zou — zoo werd gezegd — dit cijfer met miljoenen vermeerderen.) Melanchthons-gestichten zijn er 90 met 5,166 patiënten, van welke 2000 Christenen zijn. Asylums voor blinden en doofstommen 30 met 500 verpleegden.

Aan de Zending door en voor de vrouwen werd door de Wereld-conferentie een gansche dag besteed. Er werd geconstateerd, dat de helft der vrouwen op de wereld in een afgesloten en verachtend toestand gehouden wordt. En dat, zoolang dit niet verandert en de Oostersehe moeders en anderen niet als eerste opvoedsters optreden en uit haar slavernij geraken, dat dan ook haar mannen en alzoo het geheele volk — niet zal verbeterd worden.

Op Sicilië, schrijft het Roomsche blad de Germania, steekt men, wanneer men een weldadigen regen van den hemel verlangt, een sardijn in den mond van het standbeeld van Petrus. Dit wordt hierom gedaan. Door de sardijn maakt men den dorst van den heilige gaande; maar tot zijne verlichting ontvangt hij dan onmiddellijk den overvloedigen regen, die zoo lang op zich liet wachten. — En dat in het Christelijk en verlicht Europa!

Volgens Mevr. Bishop, die op hare lange reizen veel vertoefd heeft in gebouwen voor de Zending onder de vrouwen in het Oosten, heerschte onder deze, bij eene kindsche onnoozelheid vanwege den druk der opvoeding, een zeer vroeg ontwikkelde zinnelijkheid en gulzigheid, haat en jaloezie. Bij meer dan vijfzig gelegden vroegen zij Mevr. Bishop vergif, teneinde de gunsteling onder de vrouwen van den echtgenoot te vermoorden, of ook het kind der favoriete. Zoo dit haar al te erg is, trachten zij op de een of andere wijze de benijdte vrouw het gelaat leelijk te maken, of haar bij den man gehaat te doen worden.

VERSLAG VAN DE PROVINCIALE DIACONALE CONFERENTIE

van de Geref. Kerken in Zuid-Holland, gehouden te Schiedam

op Woensdag 13 Juni 1900

in het herberggebouw aan de Plantage

(Lange Nieuwstraat).

(Vervolg van No. 34).

De afgevaardigde van Dordrecht heeft met verantwoordiging den afgevaardigde uit Rotterdam aangehoord. Is dat de weg van de Diaconie, om alleen voor de boterhammen te zorgen en niet voor het Christelijk onderwijs. Neen, wel degelijk voor beide.

Ds. Los. Dit is lijnrecht tegen mij. Maar ook in de gewone diaconale beoefening geldt het: eerst de naaste verwanten, de broeders en zusters en dan de Diaconie. Alleen heb ik dit gedacht in deze zaak, dat eerst de ouders elkaar moeten helpen en wanneer ze dat niet kunnen, dan pas de Diaconie. En die gedachte houd ik vol.

Eene stem. Dat is eene theorie, die prachtig is.

Ds. Los. Bij ons gaat het al jaren zoo. De afgevaardigde van Rotterdam A. Mischien kan die verontwaardiging wel wat veranderen, als men bedenkt, dat onze Heiland ons heeft leeren bidden eerst om ons brood en dan om vergeving der zonden. Wanneer de afgevaardigde van Dordrecht nu vraagt: wat is noodiger, dan antwoord ik: het brood. Dat is naar Gods Woord al zou de geheele wereld het tegendeel ook zeggen.

Waar de Diaconie aan niet-ambtelijke personen haar werk wel nooit uit handen zal geven en er toch in iedere Diaconie een Suppletiefonds bestaat, daar blijkt, dat ten opzichte van de kosten voor onderwijs eene andere beschouwing heerscht dan als uiting van barmhartigheid. Dat kan niet anders. De school behoort aan de ouders. Nu wars de vraag zeer gemakkelijk, als er in ons goede vaderland rechtsgelijkheid bestond; evenveel recht voor elk. Maar de heersche rechtsongelijkheid schept voor ons de moeilijkheid. De man, die behoorlijk in staat is zijn gezin te onderhouden, kan met het oog op de concurrentie van de Staatsschool zijn kind niet naar zijn geweten doen onderwijzen. De man moet het duur betalen. Al heeft hij evenveel inkomen als een ander, het geeft hem niets. Dat is een smaad ons Christendom aangedaan. Maar nu blijft ik beweren, dat die man niet naar de Diaconie moet gaan. Ds. Sikkell heeft het op de Haagsche Conferentie uitgesproken. De gave voor het onderwijs is een strijdverder, geen barmhartigheid. En als de vader zijn kind niet op de school kan krijgen, dan hem wegsturen? Dat heeft de historie anders geleerd. Na '57 zijn de Suppletiefonds gekomen. Toen reeds voelde men het er zijn niet de Diaconie in de bocht gesprongen. De Diaconie moet zovoel mogelijk de ouders steunen. De arbeid voor het onderwijs behoort niet op hare schouders gelegd te worden, die behoort aan de hoofden van gezinnen. Als ze niet alleen kunnen, dan door coöperatie, door samenwerking. Wie meer heeft, moet hen steunen.

De afgevaardigde van Den Haag bestrijdt de meening van br. Ketelaar, sluit zich aan bij

het gezegde van Ds. Los, maar persisteert bij zijne bewering, dat de Suppletiefonds zijn opgericht, omdat anders verscheidene personen van de kiezerslijst zouden moeten worden geshraapt.

De heer Ketelaar. U zegt eene onwaarheid, dat moet u intrekken.

De afgevaardigde van Oude en Nieuwe Weering zegt, dat het daar gewoonte is, dat arme kinderen gratis vanwege het schoolbestuur onderwijs ontvangen.

Het is Ds. Van Dijk gebleken, dat er wel degelijk een beginsel in het spel is.

De afgevaardigde van Boskoop merkt op, dat de eene dit geadviseerd heeft en de andere wat anders, maar dat hem het advies van den broeder uit Den Haag het beste is.

De heer Ketelaar. Hebben de Diaconieën dan geslapen, dat zij hun arbeid in handen van Commissien hebben gegeven?

De afgevaardigde van Boskoop. Wat bestaat langer, het Diaconaat of het Suppletiefonds? Waarvoor zijn de Suppletiefonds opgericht? De Diaconie moet op den voorgrond staan. Voor het Suppletiefonds bestaan heeft, hebben ook de Diaconieën in dezen gezorgd.

De heer Grootveld. Deze zaak is niet van vandaag of gisteren aan de orde. Toen was het licht, maar zooals men nu spreekt, waar moet het heen? Broeder Ketelaar begrijp ik heelemaal niet. Ook in het voorzien in de nooden, die bij leden der kerk rijzen, om aan het schoolgeld te komen, moet dezelfde weg bewandeld, die bij alle ondersteuning wordt gevolgd. Dat is natuurlijk, zooals Den Haag zegt. In Rotterdam B is het wel degelijk zoo. Die Commissie bestaat uit diakenen, het zijn geen particuliere personen. Men doet het eenvoudig om het werk te verdeelen. Een stuk of vijf broeders zijn belast met het Suppletiefonds. En dat is, 't is terecht opgemerkt, met het oog op de kiezerslijst. Maar wel degelijk behoort het thuis bij broeders diakenen. Niet buiten diakenen. De gansche Diaconie heeft dit werk door die broeders laten regelen. Onze broeders ouderlingen komen in gezinnen, waar kinderen de Staatsschool bezoeken. „Op de Staatsschool mag uw kind niet, dan moet u naar de Diaconie, zorgen dat ge uwe kinderen geplaatst krijgt op de Christelijke School.“ De Diaconie zendt den vader naar de schoolcommissie. Maar dat zijn ook diakenen. Als we die lijn verlaten, in plaats dat we het diaconaat hooger opvoeren, dan worden we op het laatst armenverzoorgers.

Ds. Los dient de volgende motie in: „De Conferentie spreekt uit, dat bij ondersteuning in de onderwijskosten voor on- en minvermogende kinderen eerst de ouders, dan de familie en mede-ouders, die hunne kinderen ter school zenden, zijn aan te spreken en daarna de Diaconie.“

De afgevaardigde van Den Haag A. Niet de mede-ouders, die steunen in de kerk in het zakje.

Ds. Los. De bedoeling van deze motie is, dat erkend worde, dat eerst de ouders, dan de naaste verwanten, dan de mede-ouders langs den weg van een Suppletiefonds en dan pas de Diaconie heeft bij te dragen. Zooals straks gezegd is, door coöperatie.

Op eene vraag van den afgevaardigde van Alfen antwoordt Ds. Los, dat het Suppletiefonds los moet zijn van de Diaconie, dat de ouders, die kinderen hebben schoolgaan, geroepen zijn, om de anderen te helpen.

De afgevaardigde van Alfen verklaart, dat hij niet kan meegaan met de motie, zooals zij gelezen werd, maar wel met de toelichting.

Te 1 ure staat de Voorzitter een uur pauze toe.

L. MEESTERS.

Rotterdam.

(Wordt vervolgd.)

Ingezonden.

Hooggeachte heer Redacteur.

Vergun mij, in dien 't mogelijk is, een klein plaatsje in uw veelgelezen blad, naar aanleiding der vraag van Prof. Lindeboom „Hoe laat sluit gij uw winkel?“ „Daar dit een vraag is, moet ook een antwoord volgen. Nu M. de Red., dat is ook voor den winkel, dien Prof. Lindeboom bedoelt, in den tegenwoordigen tijd een zeer moeilijk geval. Wel kan men des Zaterdagavond ten 12 ure sluiten, maar vroeger? dat is iets onmogelijks. Zooals u weet, sluit de ambachtsman zich aaneen voor minder arbeidsuren, maar die aaneensluiting wordt bij winkeliers gemist. Bij winkeliers is „verdragsaanzienheid“ een onbekend artikel. Want als de één vroeger zou sluiten, dan blijft de ander expresselijk laat open, om van den vroegsluiter klanten te onderscheppen. En gebeurde dan bij ons Gereformeerden nog maar, dat Galaten 6: 10 in toepassing werd gebracht, zou zoo dat nog iets verstoonds zijn, maar dat is helaas niet het geval.

Menig winkelier roept uit: 98% socialisten enz. bedien ik en 2% geloofsgenooten. Want 't is treurig M. de Red., hoe geloofsgenooten elkander voorbijloopen; en dat niet alléén gemeenteleden, maar zelfs kerkeraders leden besteden liever hun geld bij „Baal“ en dergelijke. Hoe 't bij u in Kampen is, weet ik niet, in Amsterdam is dit helaas zoo. Toegruichen doe ik, en velen met mij, 't vroeg sluiten. Wij wenschten des avonds te 8 à 9 ure te kunnen sluiten. Dan kon de winkelier ook des avonds nog tot eere des Heeren werkzaam zijn, in d'een of andere zaak, vereniging of dergelijke; maar voor winkeliers, die, om de volkstaal te gebruiken, van den eenen dag in den anderen moeten leven, wat financien betreft, is 't tot dusverre eene onmogelijkheid. God de Heere geve 't nog eens te doen gebeuren, opdat er verbetering in de positie van winkelier, bediende of juffrouw moge komen, tot eere zijns Naams, en blijdschap van vele winkeliers. M. de Red., wij voorbaat u dankzeggende voor de plaatsing, verblijf ik hoogachtend,

Uw getrouwe lezer,

ANT. BRAND JR.,

Winkelier Da Costakade 194.

Amsterdam, 22/8 1900.

Mag ik voor onderstaande een bescheiden plaatsje in „de Basuin“ van U vragen? In No. 76 van den 18en jaargang der „Hoogeveensche Nieuwsbode“ leest men het volgende:

„Waarschuwing.

„Er is dezer dagen een boekje verschenen, waar tegen we ernstig moeten waarschuwen. „De bedoeling van den schrijver (‘t is nog al een gereformeerde domineé) is om de menschen afkeerig te maken, juist van datgene wat zooveel genot verschaft.

„Vooral in Hoogeveen en Hollandscheveld zij men op zijn hoede!

„Wordt toch de raad van den schrijver opgevolgd, dan is het niet te zeggen, wat er zal gebeuren.

„Dan, zoo vreezen we, zullen tal van menschen, vooral op de Kerkstraat, hun eervol bedrijf zien verloopen, de bakkers en de slagers worden vetgemest; dan zullen politie en marechaussés, vooral Donderdags- en Zaterdagavonds, zich loopen vervelen en is er gevaar dat kantongerecht en rechtbank haar zittingen moeten beperken.

„Een iegelijk zij daarom voor Ds. Gispens boekje gewaarschuwd.”

Zie daar eene RECLAME voor de Gereformeerde Vereeniging voor Drankbestrijding, zooals niet spoedig een tweede gemaakt zal worden. Wij zijn den onbekenden inzender zeer dankbaar voor zijne attentie, en brengen deze WAARSCHUWING onder de oogen van de lezers van „de Basuin“. Omtrent den inhoud zwijgen wij, en behoeven zelfs niet te zeggen, dat dit artikelje zeer velen, niet alleen in Hoogeveen, maar zelfs in heel Nederland zal opwekken, om het door Ds. W. H. Gispens Jr. geschrevene, en bij elken uitgever of boekhandelaar verkrijgbare boekje, aan te schaffen en te lezen.

C. M. W. PLET.

Wesep, 27 Aug. 1900.

Boekaankondiging.

De mystieke gemeenschap met Christus in het Avondmaal volgens Gereformeerde verklaring, toegelicht door Dr. G. Tjalma, Herv. pred. te Veen. Gorinchem, Knierum 1900.

Dr. Tjalma zet in deze brochure het gevoelen van Calvijn over de gemeenschap met Christus in het Avondmaal uiteen. Hij doet dat aan de hand van de bronnen zelve, ofschoon lang niet alle geraadpleegd zijn. Maar Calvijns gedachten komen toch altijd op hetzelfde neer. Duidelijk zijn deze niet altijd. Ook spreekt hij zich soms zoo uit, dat misverstand niet uitgesloten is. Ook Dr. Tjalma heeft dat gevoeld. Maar het komt mij voor, dat hij de eigenlijke bedoeling van Calvijn toch goed heeft gevat. Tegenover Zwingli was het er den Geneeschen Hervormer om te doen, om zoo sterk mogelijk vast te houden, dat wij door het geloof, zoowel in als buiten het Avondmaal, eene waarachtige, wezenlijke gemeenschap genieten met Christus en wel met Christus niet alleen naar zijne Goddelijke maar ook naar zijne menscheijke natuur, en niet alleen naar zijne ziel maar ook naar zijn lichaam, eene gemeenschap dus van den ganschen geloofige met den ganschen Christus. De aard dier gemeenschap is eene verborgenheid. De Schrift spreekt er meest in beelden van. En ook Calvijn worstelde met de taal, om eenigermate te doen beseffen, wat hij wilde. Maar dat hij deze geleerd en verdedigd heeft, dat is Calvijns eere. Aan hem hebben de Gereformeerde kerken deze kostelijke belijdenis van het Avondmaal te danken. Dr. Tjalma heeft dit weer eens goed, en op duidelijke wijze in het licht gesteld.

Het Methodisme door Dr. B. Wielenga, pred. te Westmaas. Kampen, J. H. Kok 1900.

Dr. Wielenga wendt in dit eerst op de Zuid-Holl. Predikanten-Conferentie uitgesproken en daarna in het licht gegeven referaat een poging aan, om het machtig verschijnsel van het Methodisme in zijn oorsprong te verklaren, in zijn wezen te begrijpen en in zijne beteekenis te waardeeren. Het is eene poging, die veelszins goed geslaagd is. Ook al meent men van den geachten Schrijver op sommige punten te moeten verschillen, als referaat wint zijne lezing daardoor aan belangrijkheid, wijl zij gedachten uitlokt en tot eene vriendschappelijke discussie gelegenheid biedt. En in haar geheel is zij eene interessante bijdrage tot betere kennis en ook tot meerdere waardeering van het Methodisme. Bovendien is zij geschreven in een frissen, levendigen, onderhoudenden stijl en door den Uitgever gestoken in een passend gewaad. Moge zij door velen met vrucht gelezen worden!

BAVINCK.

ADVERTENTIËN.

Ondertrouwd: Dr. G. KEIZER beroepen Pred. te Triet

A. H. NOORDTJZJ. KAMPEN, Receptie: 6 Sept. 30 Aug. 1900. van 2-5 uur.

Getrouwd: M. B. PARLEVLIET, ber. Pred. te Nes en Wierum

M. ROEST, die, ook namens wederzijdsche Familie, hunnen hartelijken dank betuigen voor de belangstelling in hun huwelijk ondervonden.

s-GRAVENHAGH, 22 Aug. 1900. Regentessenlaan 69.

Heden schonk de Heere ons een welgeschapen DOCHTER.

K. J. KAPTEIJN. G. E. KAPTEIJN—VAN ANDR.

AXEL, 21 Augustus 1900.

Voor de vele bewijzen van deelname, ontvangens bij het overlijden van onzen geliefden Echtgenoot, Vader en Behuwdvader, betuigen wij onzen welgemeenden dank.

Uit aller naam.

WED. G. VAN DER BEEK—BAX GENDEREN, 28 Aug. 1900.

Door dezen betuigen wij onzen welgemeenden dank voor de vele hartelijke bewijzen van deelneming, ondervonden bij het voor ons zoo smartelijk overlijden onzer teer beminde Dochter, Zuster en Geliefde.

Uit aller naam.

WED. H. v. D. VEGTE. HERXEN (Wijhe), 28 Aug. 1900.

Het behaagde den Heere 16 dezer tot zich te nemen onzen mede-Broeder

J. H. WESTENBERG, in den ouderdom van 66 jaren. In zijne krankheid bleef zijn geloof helder.

Eerst als Diaken en later als Ouderling heeft hij jaren de kerk gediend.

Veel gaven waren hem geschonken, te grooter is daardoor het verlies, doch de Heere blijft

De Kerkvaand der Geref. kerk te Bergenheim. H. WATERINK Jz., Præs. M. NIJMAN. Scriba.

Heden trof de Zangvereeniging „de Lofstem“ van de „Stichting Bloemendaal“ een zware slag. Haar werd, door den God van leven en dood, de zoo energieke Voorziter

J. v. EIJLSBERGEN, ontuomen; zeer zwaar en onverwachts is ons dit verlies, daar hij zoo ontzaglijk veel voor de Vereeniging deed en slechts 17 dagen ongesteld was.

Trooste de Heere de zoo diep bedroefde Familie.

Namens het Bestuur. K. MULLENDER, Vice-Pres. D. ZWART, Secr. „BLOEMENDAAL“ LOOSDUINEN, 22 Aug. 1900.

Heden overleed, in het geloof in haren Heere, na eene langdurige ongesteldheid, onze geliefde Dochter en Zuster,

Martha van der Zee, in den bloeienden leeftijd van ruim twintig jaren.

Namens de Familie. WED. K. M. VAN DER ZEE KAMPEN, 26 Aug. 1900.

Heden behaagde het den Heere van leven en dood, na eene ernstige ziekte van enige weken, van ons weg te nemen onzen hartelijk geliefden Zoon, Broeder, Behuwbroeder en Verloofde

CORNELIS, in den ouderdom van ruim 24 jaren.

Hoe zwaar ons deze slag ook valt, wenschen wij Gode te zwijgen.

Uit aller naam. C. DE SCHIPPER Wz. HEINKENSZAND, 29 Augustus 1900.

DAVOS, ZWITSERLAND. PENSION WIJERS.

Zonnig gelegen. — Zuidterras. — Gorde verpleging. — Hollandsche keukens. — Matige prijzen.

Inlichtingen geeft H. C. WIJERS—LOOIJEN, te DAVOS.

Informaties geeft ook de Heer L. LOOIJEN, Hoofd der Groen van Prinssterschool te 's-HAGE.

MANUFACTUREN.

Tegen a. s. Jan. of Febr. gevraagd een flinke

bediende en leerling,

tegen nader overeen te komen voorwaarden. Br. fr. lett. P., bureau Veen-dammer Volksblad.

Gereformeerd Gymnasium te Kampen.

Het 2e Admissie-examen zal D. V. gehouden worden op Dinsdag 4 Sept. a. s. des morgens te 9 uur. — Men wordt verzocht, zich vóór den 1sten Sept. bij den onderg-teekende aan te melden met opgave van leeftijd en van de Klasse, waarin men wensch toelaten te worden.

De nieuwe Cursus begint Dinsdag 4 Sept. voorm. ten 9 ure.

JOHs. KAPTEIJN, Waarn. Rector.

's Heerenloo.

Wie tot PLEEGZUSTER

onder de IDIOTEN wensch te worden opgeleid, zende hiervan mededeeling aan den Directeur van 's HEERENLOO te ERMELO.

J. FABERY de JONGE te APELDOORN levert met succes,

Avondmaalstellen

en Doopbekkens.

AANBESTEDING

De Architect E. KNEVEL te ERMELO is voornemens, namens het Bestuur der Vereeniging tot Christelijke verzorging van Krankzinnigen en Zenuwlijders in Nederland, op Donderdag den 20sten September a. s. om 2 uur, in het „Hotel VELDWIJK“ te ERMELO

aan te besteden:

Het bouwen van een Paviljoen voor te en 2e Klasse, eene woning, het besiraten van een weg enz., op het landgoed „Veldwijk“ te Ermelo, met bijlevering van alle daartoe benoedigde materialen.

Locale aanwijzing geschiedt op Donderdag den 13 September 1900, des namiddags om 2 uur.

Het bestek met 3 teekeningen is te verkrijgen à f 2.— ten Kantore van den architect te ERMELO, waar tevens inlichtingen zijn te bekomen.

Bij ZALSMAN te KAMPEN is verschenen:

de Evangelien

Mattheus, Markus en Lukas,

in onderlinge overeenstemming gebracht en verklaard

DOOR

JOHANNES CALVIJN.

Opnieuw uit het Latijn vertaald onder toezicht van wijlen Prof. A. BRUMMELKAMP, in leven Leeraar aan de Theol. School.

Tweede druk.

Dit belangrijk werk, dat bij vernieuwing zooveel liefhebbers vond, is nu compleet in drie deelen, samen 1469 bladz. groot 8o, nette druk, en alom verkrijgbaar voor f 6.00, gebonden in heel lijnen band f 7.50.

Alle Boekh. nemen bestellingen aan.

Bij D. DONNER te Leiden is verschenen:

De Drie Formulieren van Eenigheid,

ALSMEDE

Het Kort Begrip, en de belijdenissen van Nicéa en van Athanasius. MET UITGEDRUKTE TEKSTEN.

DOOR

J. H. DONNER.

Tweede herziene druk.

Prijs f 0,35.

Alom is de in tekening geopend op den Scheurkalender 1901

Een Lamp voor den Voet.

't Is 't eigen Woord des Heeren

Dat van genade ons spreekt;

Dat als een sterke hamer

De hardste harten breekt;

Dat als een zachte balsam

't Gewond genood geneest;

't Is 't zaad der weergeboorte

Door d' invloed van Gods Geest.

O, schrijf 't in onze harten

Uw heilig Woord, o Heer!

Den vreezen wij geen satan,

Geen dood of oordeel meer.

Want bergen zullen wijken,

De wereld zal vergaan,

Maar 't Woord—het Woord des Heeren

Zal eeuwiglijk bestaan.

Wie nog een inteeekelijst verlangt gelieve die aan te vragen bij den uitgever ZALSMAN te KAMPEN.

STEENWIJKER BEDDENFABRIEK,

Gezuiverde, Gewasschen en Gestoomde nieuwe Veeeren,

opgericht 1899, levert franco: No. 1. Het nieuwe Reclambed, bestaande uit 2 persoons veeerenbed, inh. 50 pd. veeeren, 30 pd. in 't bed, 1 peluw 8 pd. en 4 kussens elk 3 pd., van ondoordringbare linnentijk, 1 wollen- of fantasiedeken, 1 gewatteerde en een moltondeken, overtrek voor bed en peluw, voor f 35.—

No. 2. Een extra 2-persoons Bed, inhoudende 42 pd. veeeren, 26 pd. in 't bed, 1 peluw 6 pd., 4 kussens, elk 2 1/2 pd., van ondoordringbare linnentijk, 1 wollen- of fantasiedeken, 1 gewatteerde en 1 moltondeken, overtrek voor bed en peluw; ook alles te zamen voor f 35.—

Wie nu een van deze koopt, ontvangt voor f 2.— 2 halve matrassen toe. VEEEREN à 35, 40, 45, 50, 60, 70, 80, 100 en 120 cent het pond.

Prima zuivere Kapok. Wie nu een Kapokbed verlangt, ontvangt bed, peluw en 2 kussens, storetijk en 1 wollen- of fantasiedeken, 1 gewatteerde en 1 moltondeken en overtrek voor bed en peluw, voor f 25.—

Ieder Bed wordt in een kist verpakt. Er is nog nooit eenige aanmerking gemaakt.

Met aanbeveling.

J. KETEL Rz.,

Z/z. Markt, Steenwijk.

P.S. Veeeren tot in de fijnste soorten voorradig, remours, vrij zicht en monsters Gratis.

Bij ZALSMAN te KAMPEN komt van de pers:

Misbruikte Schriftuurplaatsen,

DOOR

E. KROPELD.

TWEDE DRUK. 129 bladz. Ing. 80 ct. geb. f 1,20.

Vele malen worden in het dagelijksch leven allerlei bijbelteksten op verkeerde manier aangehaald. Dit is de Schrift geweld aandoen en ootereen. Daarom was het een goed idee van Ds. KROPELD om eenige van zulke plaatsen toe te lichten in haar ware beteekenis en tegen dat verkeerde gebruik in te gaan. We gelooven dat de geachte schrijver alleszins gelukkig is geweest in zijn pogen. Op duidelijke, klemmende, grondige wijze wordt in dit nuttige boekje beloofd. Het is der lezing dubbel waard; het verrijkt onze Schriftkennis, en doet ons Chr. leven gezouder worden. (Het Volksblad.)

Alle Boekh. nemen bestellingen aan.

Traktaten.

Vanwege het Geref. Traktaten-gen. „FELIPIUS“ is bij den Uitgever P. MOBACH te BREUKELN verschenen en bij alle solide boekhandelaars verkrijgbaar gesteld:

CXXXI. Ernstige dingen tot morgen 2 cts
CXXXII. Prins Willem van Oranje. (Met portret) 30 cts.

Bij den uitgever A. GEZELLE MEERBURG te Houson verschijnt elke maand:

Wat zegt de Schrift?

Maandblad tot bevordering van het rechte lezen en uitleggen van Gods Woord, onder redactie van Prof. L. LINDEBOOM, Hoogleraar a/d Theol. School te Kampen.

Elk No. bevat 16 bladz. van 2 kolommen, in royaal 8o formaat, en is voorzien van een omslag. Bij No. 12 wordt gratis een stevige omslag met register toegezonden.

Reeds 5 No's. zijn verschenen. De prijs is slechts f 1,50 per jaar, franco per post. Men kan inteekening zenden rechtstreeks aan den uitgever, en ook door een solide boekhandelaar.

Bij ZALSMAN te KAMPEN is verschenen:

FEESTSTOFFEN

DOOR

J. BAVINCK

Predikant der Gereform. Kerk te Kampen.

Negen Leerredenen.

167 bladz. 90 ct. Alle Boekh. nemen bestellingen aan.

Franco. Pakket „Gloria“ 11.-

Het is warm! Geen leestlust!

Daarom geven wij thans een pakket dat ieder zal, ja moet koopen. Waarlijk, al is men warm en al is er geen leestlust, toch zal men niet gemakkelijk kunnen besluiten om ons pakket „GLORIA“ niet te bestellen. Integendeel juist omdat men warm is, zal dit pakket U bijzonder welkom zijn. Ond en jong kunnen zich eens aangenaam vermaken. Meer nog! Onder 's Heeren zegen kan men zich naar ziel en lichaam verkwikken en welden. Wat of dat dan wel is? Wel schenk nog eens een oogentlik uwe welwillende aandacht en ik twijfel niet zegt: Het zal mij niet ontgaan. Dit is mijn pakket. De schatbare inhoud is als volgt:

1e. Een complete Zelfdrukkerij. Hiermee kan men drukken met eene mooie letter wat of men schier wil, op boeken, linnen, briefkaarten, nota's, berichtkaarten enz.

2e. Een boekwerkje over den Oorlog in Zuid-Afrika, vol platen.

3e. Het geïllustreerde werk door Christine, getiteld „De Erfgenamen van Dene Rojal“ met platen 121 blz. Een Christelijk wegsleeper d. boeiend verhaal. Voor elke huis- of volksbibliotheek uitzinnend geschikt.

4e. Een stel overheerlijke Kronings-Limonade van de firma K. S. de BOER, smaakvol, verkwikkend. Ieder stel is gelijk aan tien halve flesch.

5e. Een geïllustreerd werk, wederom van Christine, getiteld: „Bertha Pembethij“ met mooie platen. 138 blz. Het is een juweeltje. Het verhaal eenig. Interessant.

6e. Een handboekje bij het bijbelsch onderwijs; met teekeningen. Voor 't jonge volkje onbetaalbaar.

7e. Een Bon (geen loterij- of kansnummer) Deze bon bezit voor ieder waarde, en

8e. De 3de, de 13de, de 23ste, de 33ste besteller enz. ontvangt een premie van minstens f 1.75 handelswaarde.

Dit pakket „Gloria“ wordt toch zeker door u allen begeerd? Het spijt mij te moeten meedeelen, dat ik aan allen voor f 1.— dit pakket niet kan leveren. Daarom is het in uw eigen belang 't beste om direct te bestellen per postwissel ad f 1.— of per brief met 21 postzegels à 5 cent. Het is een extra aanbieding, slechts tijdelijk (zoo lang het warm is.) U komt daarna niet meer in de gelegenheid. U heeft het dus wel goed begrepen? Ik herhaal het nog eens in 't kort. Een zelfdrukkerij voor 80 ct., een stel Kronings-Limonade voor 50 ct., een 4-tal interessante lijvige deeltjes voor ongeveer f 1.—, een bon en misschien nog een premie van f 1,75 of hooger. Ik durf werkelijk niet meer te zeggen over mijn pakket „GLORIA“ want dan zou 't postkantoor in deze warme geen raad weten met de veelvuldige postpakketten, die wij dan moesten verzenden. Daarom laten wij het voorts aan U mijn lezer of lezeres over of gij ons zult vereeren met een postwissel ad f 1.— of een brief met 21 postzegels waarbij staat: voor het pakket „GLORIA“. Dit is zeker dat wij zoo spoedig mogelijk alle orders zullen uitvoeren, per spoor of per andere gelegenheid, franco thuis. Dit pakket kunt gij ook bestellen bij owen boekhandelaar, brievenzender of bij den agent van dit blad of bij den pakkethandelaar

C. de BOER sz., SNEEK.

NIEUWE BRIEFKAARTEN,

met of zonder firma bedrukt, worden dagelijks franco verzonden voor f 2,25 per 1000, door ZALSMAN te KAMPEN.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen: Voor de Vereeniging:

Aan Contributie:

Door den heer J. van Ginkel te Nijmegen f 55; door den heer L. Onvlee te Baarn f 98; door Ds. T. Hamersma te Philipstown f 25; door H. Bartelmeyer te ter Aar f 7.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit):

Van de Geref. kerk te Augustinusga o. a. f 2,55; van idem te E-strum f 0,55; van idem te Gerkesklooster f 7,50; van idem te Kollum A. f 5,09; van idem te Kooten f 0,70; van idem te Oostermeer f 1,25; van idem te Twijzel f 1,26; van idem te Westerweest f 4; van idem te Drachten f 12,72; van idem te Drogemham A f 7,28; van idem te Rottvalle f 4,40; van idem te Ureterp f 2,91 1/2 van idem te Surhuisterveen f 5,50; van idem te Oudega f 5,48; van idem te Boornbergum f 3,65; van idem te Heeg (halve coll.) f 11,47 1/2; van idem te Axel B f 10; van idem te Barneveld f 11,22 1/2.

Aan Schenkingen: Van den heer M. N. Baart te Vlissingen f 8.

S. J. SEEFAT, Penningmeester.

Hilversum.